

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger.

Fremsat den 18. november 1976 af *Knud Jespersen* (DKP), *Kaj Hansen* (DKP) og *Jørgen Jensen* (DKP).

§ 1.

I lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger, som ændret senest ved lov nr. 115 af 2. april 1971, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

„§ 1. Denne lov har til formål gennem offentligt tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger at sikre forbrugerne og erhvervsdrivende mod urimelige priser og forretningsbetingelser samt at sikre de bedst mulige vilkår for erhvervsudøvelsen i befolkningens og samfundets interesse.“

2. § 3, stk. 2, udgår.

3. § 4, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

„Rådets formand og rådets medlemmer vælges af handelsministeren for et tidsrum af indtil 3 år. Rådets medlemmer skal udpeges således, at de repræsenterer lønmodtagere og arbejdsgivere ligeligt.“

4. I § 6, stk. 1, tilføjes som nyt punktum:

„Sådanne aftaler og vedtagelser er først gyldige, når de er godkendt af tilsynet.“

5. § 6, stk. 2, affattes således:

„Stk. 2. Enkeltvirksomheder, koncerner og sammenslutninger, som omsætter for mere end 25 mill. kr. reguleret efter forbrugerpristallets årsgennemsnit og dermed øver en væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold i hele landet eller inden for lokale markedsområder, skal anmeldes til tilsynet. De af sådanne virksomheder, koncerner eller sammenslut-

ninger truffne konkurrenceregulerende bestemmelser skal ligeledes anmeldes.“

6. I § 6 indsættes som nyt stk. 3:

„Stk. 3. Monopoltilsynet kan i særlige tilfælde, eller hvor markedsforholdene eller varens eller ydelsens karakter taler derfor, undtage fra bestemmelsen i § 6, stk. 2.“

7. I § 6 indsættes som nyt stk. 4:

„Stk. 4. Enkeltvirksomheder, koncerner eller sammenslutninger, der erhverver aktieposter i andre virksomheder eller får fælles bestyrelses- eller direktionsmedlemmer, skal anmelde dette til tilsynets register med oplysninger om kapitalforbindelsens størrelse og ejerforhold.“

8. I § 7, stk. 1, ændres „§ 6, stk. 1“ til: „§ 6, stk. 1, 2 og 4“.

9. I § 7, stk. 2, indføres før „m. v.“: „kapitalposter eller ændringer i de finansielle forbindelser“.

10. I § 7 indsættes som nyt stk. 4:

„Stk. 4. Prisforhøjelser må ikke sættes i kraft uden monopoltilsynets forudgående godkendelse.“

11. § 8 udgår.

12. I § 11, stk. 2, ændres „og kommercielt hensigtsmæssig måde“ til: „kommerciel og samfundsmæssig hensigtsmæssig måde“.

13. I § 12, stk. 4, indføres før ordet „afskrivninger“: „driftsmæssige“, og efter „rimelig

nettoavance.“ indføjes som nyt punktum: „Reklameudgifter på over 5 pct. af kostprisen kan ikke medregnes til nødvendige omkostninger.“

14. § 13 udgår.

15. § 16 affattes således:

„§ 16. Har en virksomhed indvundet udbytte ved handlinger, der er i strid med en af monopoltilsynet truffet afgørelse, rejses tiltale efter straffelovens § 282 om åger, og forholdet omfattes i øvrigt af aftalelovens

§ 36. Det for meget indvundne udbytte skal fradrages i fremtidige avancer eller tilfalde statskassen kontant.“

16. § 18, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

„Formanden skal opfylde betingelserne for at kunne beskikkes til højesteretsdommer; et af medlemmerne skal have nationaløkonomisk kundskab, og et medlem udnævnes af LO.“

§ 2.

Loven træder i kraft den 00.

Bemærkninger til lovforslaget.

Et stort antal virksomheder har siden monopollovens vedtagelse i 1955 skabt sig en monopolstilling eller prisførende stilling på markedet til skade for de mindre næringsdrivende og forbrugerne.

Med den frie kapitalbevægelse i EF er der yderligere åbnet for spekulationsmuligheder omkring monopoler. Offentligheden bliver først bekendt med disse tendenser, når der udbryder priskrig, eller de slås offentligt om aktiemajoriteten, eller nogle af de ansatte bliver fyret.

Den gældende lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger virker ikke tilfredsstillende. De stillede ændringsforslag sigter alle mod en skærpelse af loven, mens formålet principielt bevares som det hidtidige tilsyn.

Det bemærkes, at lovforslaget er en genfremsættelse af et i folketingsåret 1975-76 fremsat lovforslag, se Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne, sp. 1740 og 4583 og tillæg A., sp. 1541.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til nr. 1.

Formålet med loven sigter først og fremmest mod at skærpe tilsynet med monopoler og priskonkurrencen for at hindre, at de store koncerner kontrollerer det offentlige i stedet for det modsatte. Det ville være formålstjenligt at forhindre monopoler og kapitalkoncentration, men så vidtgående forslag, mener vi, bør fremsættes som konkrete nationaliseringsforslag eller lignende. Monopolloven skal sikre et bedre vurderingsgrundlag for behovet for nationalisering og offentlige indgreb i kapitalkoncentrationen.

Til nr. 2.

I den gældende lov er kontrollen med banker og sparekasser henlagt til bank- og sparekassetilsynet, mens kontrollen med forsikringselskaber er henlagt til forsikringsrådet. Disse virksomheder foreslår vi også omfattet af det almindelige monopoltilsyn, for kun derved kan kapitalforbindelserne og kapitalkoncentrationen registreres nøjagtigt.

Til nr. 3 og 16.

Rådets medlemmer foreslås folkevalgte.

Til nr. 4 og 10.

Der foreslås en administrativ skærpelse af tilsynets generelle virke.

Til nr. 5 og 7.

Den 7. maj 1975 oplyste handelsministeren som svar på et spørgsmål fra Knud Jespersen, at i medfør af monopollovens § 6, stk. 2, er der registreret ca. 150 enkeltvirksomheder, som er anset for markedsdominerende på et eller flere områder. Desuden er ca. 160 store virksomheder registreret som deltagere i konkurrencebegrænsende aftaler. Svaret på et følgende spørgsmål samme dag bekræftede, at Danmarks største koncerner — Ø.K., A. P. Møller, F. L. Smidth og Korn- og Foderstofkompagniet — ikke er registreret som koncerner, men enkelte datterselskaber, der behersker begrænsede produktionsområder, er registreret. På denne baggrund er en skærpelse nødvendig. Forslagsstillerne har overvejet en begrænsning tilsvarende den foreslåede under § 6, stk. 2, men har ikke oplysninger nok til at fastlægge et niveau.

Til nr. 6.

Monopoltilsynet kan f. eks. dispensere, hvis hele produktionen eksporteres.

Til nr. 9 og 11.

Redaktionelle ændringer.

Til nr. 12.

Prisbedømmelsen udvides til også at omfatte samfundsmæssige hensyn. F. eks. bør benzinpriserne ikke kunne forhøjes som følge af nye benzinstationer, da vi har for mange til at dække samfundets behov.

Til nr. 13.

Ved „driftsmæssige afskrivninger“ skal forstås, at monopoltilsynet ved fastlæggelsen af prisen ikke tager hensyn til skattemæssige afskrivninger, for-

skudsafskrivninger, henlæggelser til investeringsfunds og reserver, men kun til den driftsmæssige forringelse af produktionsmidlerne.

Reklameudgifter ud over et normalt informationsniveau skal ikke kunne medregnes til de nødvendige omkostninger.

Til nr. 14.

§ 13 foreslås afløst af en særlig lov, der nøjagtig følger det forslag til lov, som findes i forbrugerkommissionens betænkning I, side 12-15, om mærkning, skiltning m. v., og som fremsættes samtidig med nærværende lovforslag.

Til nr. 15.

Straffen for overtrædelse af denne lov foreslås skærpet.